

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

**Małopolski Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych
w roku szkolnym 2021/2022
11 października 2021 r.**

_____
/kod ucznia/

„A droga wiedzie w przód i w przód”

Etap szkolny: „I w dal przede mną mknie na wschód”

Droga Uczestniczko, Drogi Uczestniku Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego!

Bohaterowie lektur konkursowych w pewnym momencie swojego życia opuszczali dom i wyruszali w drogę. Powody ich decyzji były różne. Różne były także doświadczenia zdobywane w czasie wędrówki. Najpierw przeczytaj rozmowę z Markiem Kamińskim, a następnie odpowiedz na pytania związane z tekstem i przeczytaną literaturą.

Nie używaj korektora ani zmywalnych przyborów piśmiennych. Błędną odpowiedź przekreśl.

Na rozwiązanie 11 zadań masz 120 minut. Możesz uzyskać 60 punktów.

**Życzymy powodzenia!
Organizatorzy**

zadanie	liczba punktów		kody członków komisji sprawdzającej	liczba punktów po weryfikacji	kody członków Komisji Rejonowej
	możliwych do uzyskania	uzyskanych			
1.	4				
2.	1				
3.	8				
4.	4				
5.	2				
6.	12				
7.	7				
8.	9				
9.	5				
10.	1				
11.	7				
suma	60				

.....
/imię i nazwisko Przewodniczącego Komisji/

.....
/podpis/

miejsce na metryczkę ucznia

Przestrzeń do myślenia.

Rozmowa z podróżnikiem Markiem Kamińskim¹

Co Pana motywuje do odbywania ekstremalnych wypraw i ciągnie do surowości śniegowych krain?

Marek Kamiński: Każdy człowiek ma w życiu jakieś przeznaczenie i powinien jak najlepiej je wypełniać. Moją główną motywacją jest chęć zrobienia czegoś wartościowego z życiem.

Nie jestem pewien, czy te krainy są takie mroczne, jak potocznie może się to wydawać. Myślę, że Antarktyda czy Arktyka to są bardzo czyste miejsca. I raczej nie mroczne, wręcz przeciwnie – jasne. Sądzę, że ciągnie mnie tam możliwość rozmowy z samym sobą. W takich miejscach człowiek nie jest zagłuszony przez całą cywilizację, może odkryć swój wewnętrzny głos, prowadzić wewnętrzny dialog. Można powiedzieć w ten sposób – człowiek składa się w większości z wody, a miejsca takie jak Antarktyda czy Arktyka też są pełne wody. Może są to po prostu bardzo ludzkie miejsca...?

Czy zaszły jakieś zmiany w Pana stosunku do przyrody po odbyciu tych wszystkich wypraw? Jak wygląda nasz świat z perspektywy dalekiej północy?

Zawsze czułem szacunek i respekt dla przyrody, natury. Moje wyprawy utwierdziły mnie w tym przekonaniu. Dzięki nim patrzę z innej perspektywy na miasto, na to, co się w nim dzieje. [...] Ciągły ruch, pośpiech i zamieszanie są bardzo widoczne w naszym świecie, kiedy się do niego wraca po tygodniach spędzonych w ciszy. Rytm natury jest spokojny, powolny i w jakiś sposób dostojny, tego brakuje naszej cywilizacji i warto tego szukać w przyrodzie.

Jakie odczucia towarzyszyły Panu podczas wielu dni spędzonych w ekstremalnych warunkach?

To są różnorodne odczucia. Na początku czuję tęsknotę za cywilizacją, wygodą i za spokojem. Wydaje się, że jest trudno i ciężko. Zastanawiam się, po co ja tu jestem. Nasuwają się pytania, czemu nie jestem w jakimś ciepłym miejscu. Potem potrzeba cywilizacji odchodzi i zastępuje ją wewnętrzny spokój, pojawia się przestrzeń do myślenia. Najpierw pojawiają się w pamięci nieodległe, konkretne sprawy i ludzie, a potem przychodzi wyciszenie, przestrzeń na najważniejsze pytania. Jest to stan uwagi i kontaktu z otoczeniem, podobny do medytacji.

Przyroda w ekstremalnych warunkach może być bardzo różna – upał bądź mróz, nadmiar wody lub susza – ale zawsze uczy człowieka pokory. Tego, że nasza wola i pasja to potężne siły, ale jest jeszcze coś większego. [...]

Czego się Pan nauczył o sobie i przyrodzie odbywając wyprawy?

Przede wszystkim nauczyłem się tego, że w życiu nie warto chodzić łatwymi drogami. Na łatwych drogach człowiek się niczego nie nauczy, nie rozwinie. Najlepszą praktyką jest dobra teoria, że życie

jest zbyt krótkie, by uczyć się na błędach. Z drugiej strony tylko ten, kto nic nie robi, nie popełnia błędów.

A jeśli chodzi o przyrodę, to chyba nauczyłem się wyważonego stosunku do niej, że może być groźna, ale też przyjazna. [...]

Jako ośmiolatek odbył Pan samotną podróż pociągiem relacji Gdańsk – Łódź, w wieku 14 lat przepłynął statkiem towarowym do Danii. Kiedy po raz pierwszy zaczął Pan marzyć o dalekich podróżach i co było największą inspiracją?

Gdy miałem pięć lat, złamałem sobie rękę, groziła mi amputacja. Przez wiele miesięcy, a potem lat przebywałem w sanatoriach. Sam, bez rodziców. Jedynym oparciem były dla mnie książki. Właśnie wtedy, czytając powieści Juliusza Verne'a czy pamiętniki Shackletona² i Amundsena³, chciałem, by moje życie rozgrywało się w takim właśnie świecie. W świecie takich wartości, takich spraw. Zatem słowo, książka – to była dla mnie największa inspiracja. [...]

Żyjąc z pasją, najefektywniej motywuje Pan innych do realizacji marzeń i wiary we własne siły, do przekraczania granic. Co jest Pana wewnętrzną motywacją do współpracy z dziećmi, również pokrzywdzonymi przez los?

Myślę, że życie służy także przekraczaniu granic. Jedną z nich są osoby niepełnosprawne i fakt, że w Polsce, ale nie tylko tu, odmawia się im prawa do realizacji własnych marzeń. Sądzę, że to jest główna motywacja dla mnie. [...]

Wielu osobom pomógł Pan odnaleźć drogę do marzeń i zrozumieć, w którym kierunku chcą podążać. Czy wiele lat temu, rozpoczynając swoją wędrówkę, myślał Pan o tym, że stanie się swego rodzaju przewodnikiem przez życie dla innych?

Prawdę mówiąc, nie myślałem o tym. Kiedy zaczynałem moje wędrówki, to tak jak wspominałem, podążałem za wewnętrznym głosem i nie sądziłem, że może mieć to wpływ na innych ludzi. Natomiast teraz myślę, że największą wartością moich wypraw nie jest ich fizyczny wymiar – że ja gdzieś doszedłem i coś zrobiłem – ale właśnie to, że dało to nadzieję i siłę innym ludziom. Wiele osób mówiło mi, że pierwszy raz zaczęli myśleć o realizacji swoich marzeń po przeczytaniu mojej książki albo po wykładzie. Zaczęli myśleć, że mogą zrobić coś, co wydawało się trudne, czasem wręcz nieosiągalne. I to jest właśnie nadzieja – że znajdą siły w sobie, a nie, że świat coś im podaruje. [...]

Dziękuję za rozmowę.

<https://dzikiezycie.pl/archiwum/2008/listopad-2008/przestrzen-do-myslenia-rozmowa-z-podroznikiem-markiem-kaminskim>

Marek Kamiński¹ – ur. się w 1964 r. w Gdańsku; polski podróżnik, autor książek, jako pierwszy na świecie zdobył oba bieguny Ziemi (1995 r.); założyciel fundacji wspierającej w szczególności dzieci i młodzież do stawiania sobie wyzwań i ciągłego rozwoju.

Ernest Shackleton² (1874-1922) – irlandzki podróżnik, odkrywca i badacz Antarktydy.

Roald Amundsen³ (1872-1928) – norweski badacz polarny, pierwszy zdobywca bieguna południowego.

Zadanie 1. (0-4)

Z wypowiedzi Marka Kamińskiego zacytuj po jednym zdaniu (lub fragmencie zdania), które może ilustrować metaforyczne znaczenie podróży. Pamiętaj o zasadach cytowania.

a) poznawanie samego siebie w drodze

.....
.....

b) sprawdzanie się w trudnych sytuacjach

.....
.....

c) prawdziwe życie wymaga aktywnej postawy i wielkiej odwagi

.....
.....

d) życie to relacje z innymi

.....
.....

Zadanie 2. (0-1)

Marek Kamiński mówi: „Na początku czuję tęsknotę za cywilizacją, wygodą i za spokojem”. Odwołując się do lektury obowiązkowej z Podstawy programowej *Hobbit, czyli tam i z powrotem*, udowodnij, że doświadczenia Kamińskiego są podobne do doświadczeń głównego bohatera z tej powieści.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 3. (0-8)

Co zmotywowało każdą z wymienionych niżej postaci do podjęcia decyzji o podróży? Opisz, w jaki sposób bohater zrealizował cel.

Marek Kamiński

(na podstawie załączonego w arkuszu konkursowym tekstu)

motywacje

.....
.....
.....

osiągnięcie celu

.....
.....
.....

Ryczypisk

motywacje

.....
.....
.....

osiągnięcie celu

.....
.....
.....

Fileas Fogg

motywacje

.....
.....
.....

osiągnięcie celu

.....
.....
.....

Pan Samochodzik

motywacje

.....
.....
.....

osiągnięcie celu

.....
.....
.....

Zadanie 4.

„nasza wola i pasja to potężne siły”

a) (0-2) Nazwij podkreślony środek stylistyczny i objaśnij jego znaczenie.

nazwa: ..... **znaczenie:** .....

.....
.....

b) (0-2) Uzupełnij zdanie. Zaznacz „X” właściwe informacje.

W zacytowanym wypowiedzeniu podmiotem są A / B i występuje orzeczenie C / D.

A. siły

C. imienne

B. wola i pasja

D. czasownikowe

Zadanie 5. (0-2)

Udowodnij, podając trzy konkretne przykłady z cytowanego wywiadu z Markiem Kamińskim, że dziennikarz wcześniej musi zebrać informacje o swoim rozmówcy.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 6. (0-12)

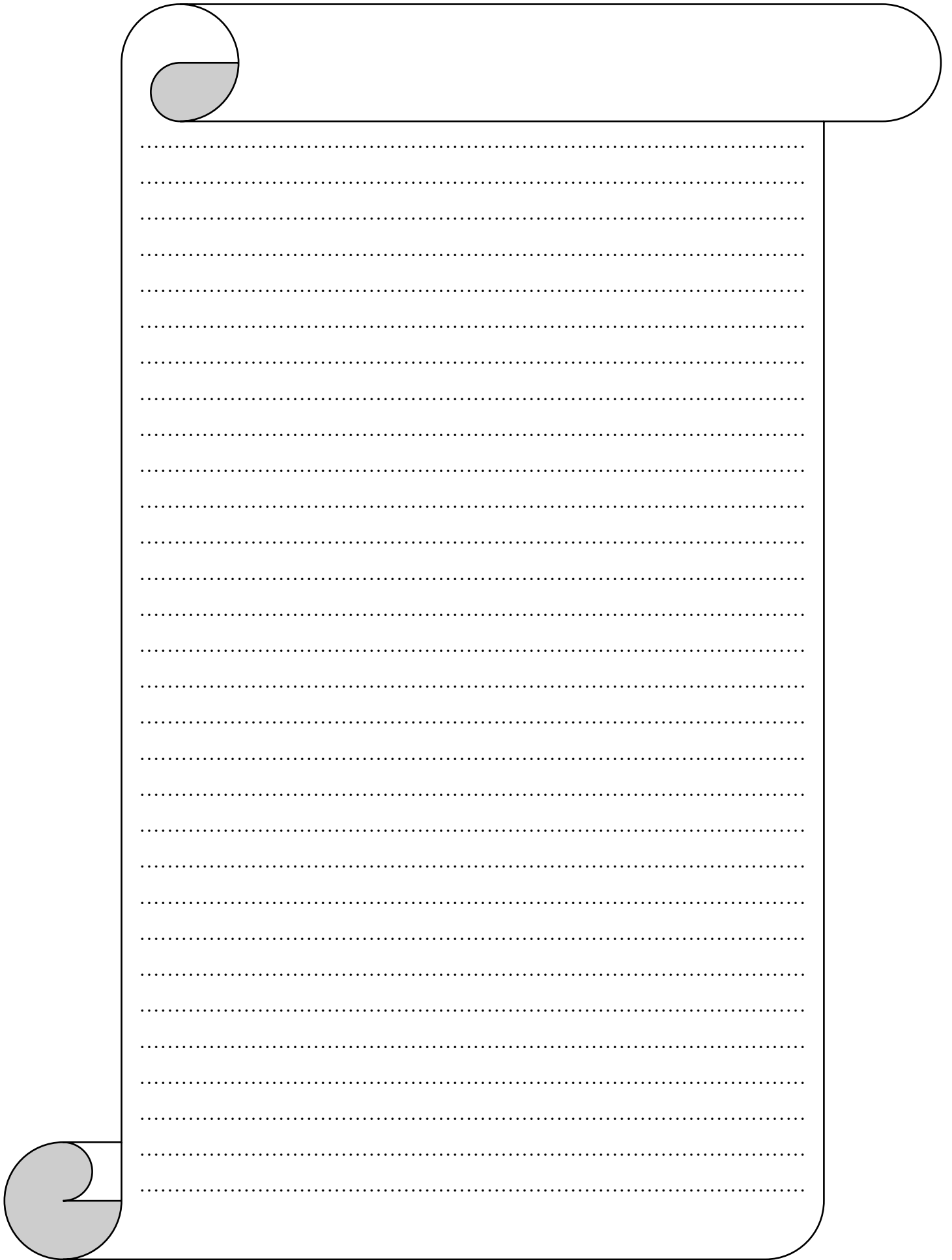
Na wzór rozmowy z Markiem Kamińskim (TEKST, s. 2.) zapisz możliwy wywiad z jednym z harcerzy, bohaterów powieści Zbigniewa Nienackiego *Pan Samochodzik i templariusze*, o tym, jak poszukiwali skarbu. Poinformuj o podjętych działaniach, przeszkodach, towarzyszących przygodzie emocjach oraz o finale poszukiwań. Tekst powinien zawierać co najmniej sześć konkretnych informacji z powieści i mieć około 200 słów.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

a) (0-1) Nazwij postawę błękitnego człowieka opisaną w ostatniej zwrotce wiersza. Podaj co najmniej dwa różne określenia.

.....

b) (0-3) Wyjaśnij, co lub kto dla wskazanych niżej bohaterów jest przeszkodą w drodze do celu.

Edmund (na podstawie filmu) – .....

.....

.....

harcerze – .....

.....

.....

Fileas Fogg – .....

.....

.....

.....

c) (0-3) Który z bohaterów konkursowych lektur zasługuje, Twoim zdaniem, na miano „błękitnego człowieka”?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Brudnopis

.....

.....

.....

